

Received:	March	20, 2019
Revised:	June	05, 2019
Accepted:	June	07, 2019

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในจังหวัดนครปฐม

อัญชลี หิรัญแพทย์¹

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยงานนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในจังหวัดนครปฐม ระเบียบวิธีวิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิเคราะห์กระบวนการจัดการซัพพลายเชนของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในจังหวัดนครปฐม ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 ราย และสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจจำนวน 6 ราย รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการซัพพลายเชน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน จำนวน 2 ราย รวมเป็น 10 ราย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยศึกษาจากข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการซัพพลายเชนของข้าวไรซ์เบอร์รี่ โดยใช้แหล่งข้อมูล เช่น วารสารเอกสาร ตำรา และงานวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์สังเกต เพื่อหาข้อสรุป

ผลการวิจัยพบว่า นอกจากปัจจัยจากการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model ทั้ง 6 ด้านคือ 1) การวางแผน 2) การจัดซื้อจัดหาและขนส่ง 3) การผลิตและการจัดการคลังสินค้าสำเร็จรูป 4) การขนส่งสินค้าไปยังลูกค้า 5) การรับคืนสินค้า 6) การสนับสนุนดำเนินการ ที่มีผลต่อความสามารถดำเนินการให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้แล้ว ยังมีปัจจัยอื่นที่สำคัญ ประกอบด้วย 1. หลักการบริหารจัดการ 2. การวางแผน 3. การจัดการซัพพลายเชนตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ 4. การสร้างเครือข่าย 5. การสร้างการรับรู้คุณประโยชน์ของข้าวไรซ์เบอร์รี่

คำสำคัญ: การจัดการซัพพลายเชน; วิสาหกิจชุมชน; ข้าวไรซ์เบอร์รี่

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
111/3-5 หมู่ 2 ตำบลคลองโยง อำเภอพุทธมณฑล, จังหวัดนครปฐม 73170, ประเทศไทย
อีเมล: anchalee.hi@ssru.ac.th

Factors Affecting Supply Chain Management of Community Enterprise Riceberry in Nakhon Pathom Province

Anchalee Hiranphaet¹

Abstract

The objectives of this research to analyze the condition of factors affecting supply chain management in the riceberry Community Enterprise in Nakhon Pathom by the SCOR Model Management Process. The research methodology used in this work was qualitative research by analyzing the supply chain management process and the operating conditions of the riceberry community Enterprise group in Nakhon Pathom with local wisdom and sufficiency economy concepts. The In-Depth Interview was used with Riceberry Community Enterprise Group in Nakhon Pathom Province. The samples consisted of Group president of Community Enterprise Riceberry in Nakhon Pathom Province 2 persons, and Group Members of Community Enterprise Riceberry in Nakhon Pathom Province 6. persons, Including 2 experts in supplychain management persons, total of 10 persons.

The results found that Factors Affecting Supply Chain Management Guidelines of Riceberry Rice Community Enterprise To enable community enterprises to be able to carry out agricultural activities with strength and self-reliance, found that In addition to supply chain management, in accordance with the conceptual framework of the SCOR Model, the 6 aspects are 1) Plan (2) Source (3) Make (4) Delivery p (5) Return and (6) Enable. Which has a strong effect on the ability to operate the business and can be self-reliant. There are other important factors including 1. Management principles 2. Planning 3. Supply chain management from upstream to downstream 4. Network construction 5. Creating awareness of the benefits of riceberry rice.

Keywords: Supply Chain Management; Community Enterprise; Riceberry Rice

Type of Article: Research Article

¹Logistics and Supply Chains College, Suansunandha Rajabhat University,
111/3-5 Moo 2, Tombol Khlongyoung, Bhuddamonthn District, Nakhonprathom Province 73170, Thailand
E-mail: anchalee.hi@ssru.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทยและคนทั่วโลกมาเป็นระยะเวลายาวนาน ประเทศไทยมีอาชีพเกษตรกรรมที่เป็นการผลิตข้าวเป็นหลัก และเป็นประเทศหนึ่งที่มีผลผลิตมากที่สุดติดอันดับโลก โดยสถานการณ์การผลิตข้าวของไทยโดยกรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมการข้าว GISTDA (2017) การปลูกข้าวนาปี 2559/2560 คาดการณ์ว่าจะมีผลผลิตข้าวเปลือก ประมาณ 23.32 ล้านตัน โดยเป็นผลผลิตข้าวหอมมะลิมากที่สุด 9.94 ล้านตัน หรือร้อยละ 42.61 ของผลผลิตที่คาดการณ์ตามพื้นที่ปลูกไปแล้ว รองลงมาคือ ข้าวเจ้า 7.05 ล้านตัน ร้อยละ 30.24 ข้าวเหนียว 5.29 ล้านตัน ร้อยละ 22.69 ข้าวหอมปทุม 1.01 ล้านตัน ร้อยละ 4.35 และข้าวอื่นๆ 0.02 ล้านตัน ร้อยละ 0.10 โดยสรุปจะเห็นได้ว่าผลผลิตข้าวในพื้นที่ปลูกข้าวไปนั้นมากกว่าผลผลิตข้าวที่คาดการณ์ไว้ตามพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปี 2559/60 รอบที่ 1 (22.89 ล้านตัน) ประมาณ 0.43 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 1.88 ของผลผลิตข้าวที่คาดการณ์ไว้ตามพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมฯ (กรมการข้าว, 2552)

ข้าวไรซ์เบอร์รี่ (Riceberry) เป็นข้าวที่เกิดขึ้นใหม่ จากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างข้าวเจ้าหอมนิลและข้าวขาวดอกมะลิ 105 มีลักษณะเป็นข้าวเจ้าสีม่วงเข้ม ซึ่งสีม่วงเข้มที่พบในข้าวไรซ์เบอร์รี่ (Riceberry) เกิดขึ้นตามธรรมชาติมีส่วนประกอบเป็นสารแอนโทไซยานิน ซึ่งก็คือรงควัตถุหรือสารสี ที่สามารถละลายน้ำได้ดี และจัดอยู่ในกลุ่มของฟลาโวนอยด์หรือสารต้านอนุมูลอิสระ ที่มีประสิทธิภาพสูง นอกจากนี้ข้าวไรซ์เบอร์รี่ (Riceberry) ยังมีเมล็ดเรียวยาว ผิวมันวาว มีกลิ่นหอมเป็นเอกลักษณ์ แล้วยังมีรสชาติหวานกลมกล่อมชวนรับประทาน สามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี โดยมีอายุเก็บเกี่ยวประมาณ 130 วัน นอกจากนี้รำข้าวและน้ำมันรำข้าวจากข้าวไรซ์เบอร์รี่ (Riceberry) ยังมีคุณสมบัติต้านอนุมูลอิสระที่ดี ซึ่งทางการแพทย์

นิยมนำไปใช้ทำผลิตภัณฑ์อาหารโภชนาบำบัด (บุญดิษฐ์ วรินทร์รักษ์, 2550)

ด้วยแผนพัฒนาการเกษตรของประเทศไทย เป็นการดำเนินการภายใต้คณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. 2522 โดยแผนพัฒนาการเกษตรดังกล่าวจะกำหนดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (ปี 2560 - 2564) ประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1. สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร 2. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่า 3. เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และ 4. การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน จากแผนพัฒนาด้านการเกษตรดังกล่าวส่งผลให้ภาคเกษตรต้องปรับตัวและสร้างความเข้มแข็งในเครือข่ายเกษตรกรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป สำหรับประเทศไทยภาคเกษตรถือว่ามีความท้าทายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากเป็นแหล่งผลิตอาหารเลี้ยงชาวโลกก่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารเป็นฐานวัตถุดิบให้กับภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในการสร้างรายได้ให้กับประเทศรวมทั้งยังเป็นวิถีชีวิตแหล่งภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาช้านาน การพัฒนาภาคเกษตรให้ยั่งยืนจึงถือเป็นหัวใจของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จังหวัดนครปฐมเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของภาคกลาง มีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งสิ้น 362,620 ไร่ หรือประมาณร้อยละ 43 ของพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด เนื่องจากมีปัจจัยการผลิตขั้นพื้นฐานที่สมบูรณ์ ทำนาได้ตลอดปีและจากเหตุผลดังกล่าวทำให้เกษตรกรใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี และสารเคมีชนิดต่างๆ ในนาข้าวอย่างไม่มีประสิทธิภาพและ

ไม่เป็นไปตามคำแนะนำของทางราชการและไม่คำนึงต้นทุน การใช้เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม สามารถเพิ่มระดับผลผลิต ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าผลผลิตข้าวของจังหวัดนครปฐมได้มากขึ้น โดยปกติเกษตรกรปลูกข้าวได้ผลผลิตเฉลี่ย 680 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่าการผลิต 1,356,198,808 บาท การใช้เทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยที่เหมาะสม ให้ผลผลิตเฉลี่ย 788 กิโลกรัมต่อไร่คิดเป็นมูลค่าการผลิต 1,572,592,285 บาท ซึ่งให้มูลค่าการผลิตเพิ่มขึ้นถึง 16% (การจัดเขตศักยภาพการผลิตข้าวจังหวัดนครปฐม : เอกสารวิชาการ กรมการข้าว)

โซ่อุปทาน หรือซัพพลายเชน คือ การเชื่อมต่อของหน่วยหรือจุดต่างๆ ในการผลิตสินค้าหรือบริการที่เริ่มต้นจากผู้ส่งมอบ (Suppliers) วัตถุดิบไปยังจุดสุดท้าย คือลูกค้าหรือผู้บริโภคขั้นสุดท้าย (Customers) โดยทั่วไปแล้วโซ่อุปทานจะประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ โดยสินค้าหรือบริการต่างๆ ที่ผลิตออกสู่ตลาดจะต้องผ่านทุกจุดหรือหน่วยต่างๆ ตลอดทั้งสายของโซ่อุปทาน ดังนั้น คุณภาพของสินค้าและบริการนั้น จะขึ้นอยู่กับทุกหน่วย ด้วยเหตุผลนี้ จึงทำให้มีแนวความคิดในการบูรณาการทุกๆ หน่วยเพื่อให้การผลิตสินค้าหรือบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตามที่ลูกค้าคาดหวัง ซึ่งกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทานนี้มีค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนในการดำเนินการ หากมีการบริหารและจัดการให้กิจกรรมเหล่านี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ย่อมจะส่งผลให้ค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการผลิตสินค้านั้นๆ ลดต่ำลงด้วย ดังนั้นหากมีการบูรณาการหน่วยต่างๆ ในโซ่อุปทานเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมจะเป็นปัจจัยหนึ่งในการมุ่งไปสู่ความสำเร็จ (สำนักโลจิสติกส์ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่, 2559) กล่าวโดยสรุป การจัดการโซ่อุปทาน เป็นการประสานรวมกันของกระบวนการทางธุรกิจ ที่ครอบคลุมจากผู้จัดส่งวัตถุดิบ ผ่านระบบธุรกิจอุตสาหกรรมไปสู่ผู้บริโภคขั้นสุดท้ายซึ่งมีการส่งผ่านผลิตภัณฑ์ การบริการและ

ข้อมูลสารสนเทศควบคู่กันไป อันเป็นการสร้างคุณค่าในตัวผลิตภัณฑ์ และสามารถตอบสนองสิ่งเหล่านี้สู่ผู้บริโภคขั้นสุดท้าย (The International Center for Competitive Excellence) ซึ่งจะต้องคำนึงถึงความเกี่ยวเนื่องหรือความสัมพันธ์กันแบบบูรณาการของหน่วยงานหรือแผนภายในองค์กรและคู่ค้าที่เกี่ยวข้อง โดยมีจุดประสงค์ที่จะนำส่งสินค้าหรือบริการตามความต้องการของผู้บริโภคให้ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของราคา เวลา คุณภาพ รวมถึงการจัดปัญหาในการส่งหรือรับมอบสินค้าหรือบริการที่มีผลมาจากกระบวนการจัดการด้านการเงินที่ไม่มีประสิทธิภาพ (พงษ์ชัย อธิคมรัตน์กุล อ้างถึงใน ธนิต โสรรัตน์, 2552)

การพัฒนานำระบบการบริหารจัดการโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) ซึ่งเป็นระบบการบริหารที่มีแนวคิดที่มุ่งเน้นความสอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง โดยเกษตรกรต้องมีการจัดการจากต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ด้วยกระบวนการบริหารจัดการ 5 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การจัดส่ง การคืนสินค้า ซึ่งเรียกว่าห่วงโซ่อุปทานหรือซัพพลายเชน ซึ่งการทำงานของแต่ละกระบวนการสามารถเพิ่มคุณค่าและลดต้นทุนได้ภายใต้การเสนอผลิตภัณฑ์ที่ดีมีคุณภาพให้กับผู้บริโภค และกลุ่มผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ต้องมีความเข้มแข็ง สร้างอำนาจต่อรอง และสร้างเครือข่ายของกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่โดยบูรณาการกับความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรินทร์ สถาพันธ์ และคณะ (2561) ทำการวิจัยเรื่องการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้วยตัวแบบ SCOR ของผักสดที่ผ่านมาตรฐานการรับรองตามการผลิตทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในจังหวัดเชียงใหม่ ทำการศึกษาการจัดการโซ่อุปทานการผลิตผักตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยใช้ตัวแบบอ้างอิงการปฏิบัติงานในโซ่อุปทาน (SCOR Model) เพื่อช่วยให้การประเมินโซ่อุปทานเกิดความเชื่อมโยงในการปฏิบัติงานเชิงกระบวนการอย่างมี

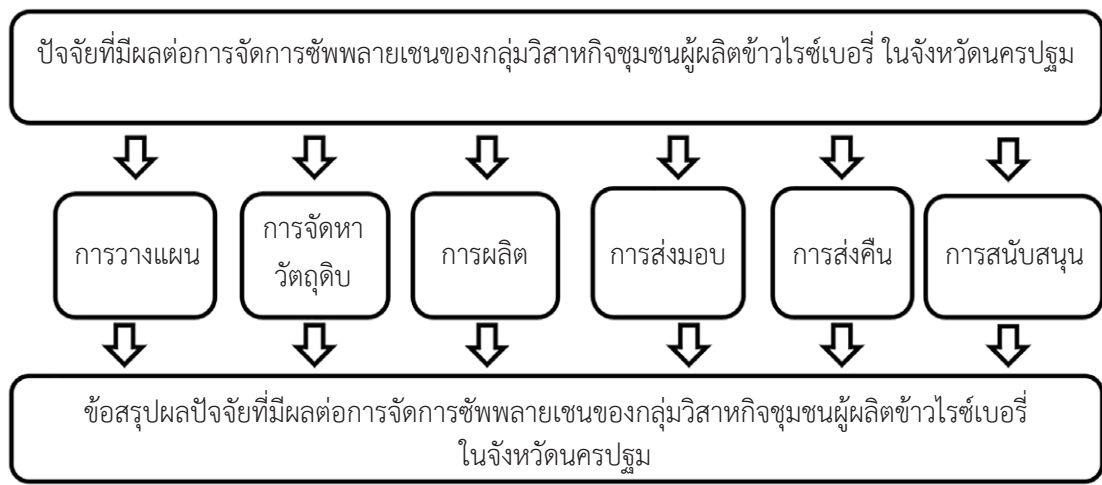
ประสิทธิภาพด้วย 5 กระบวนการหลักคือ 1. การวางแผน (Plan) 2. การจัดหาปัจจัยการผลิต (Source) 3. การผลิต (Make) 4. การขนส่ง (Delivery) 5. การส่งคืน (Return) เพื่อแสดงความเชื่อมโยงการจัดการกระบวนการห่วงโซ่อุปทานฝึก GAP ที่นำไปสู่การปรับปรุงในการกระบวนการจัดการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วารุณี มลิณทปัญญา (2553) เรื่อง แนวคิดการวัดสมรรถนะห่วงโซ่อุปทานโดยตัวแบบ SCOR เพื่อศึกษาความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจ พบว่า SCOR Model เป็นเครื่องมือตัวหนึ่งในการเริ่มต้นนำแนวคิดห่วงโซ่อุปทานมาพัฒนาประสิทธิภาพของห่วงโซ่อุปทานซึ่งเริ่มต้นจากองค์กรของตนจนขยายไปสู่ส่วนอื่นๆ และทำการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานสำหรับองค์กรโดยอาศัยการวัดระดับของ SCOR Model ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ระดับคือ ระดับที่ 1 ระดับบนสุด ระดับที่ 2 การกำหนดกระบวนการหลักของธุรกิจ ระดับที่ 3 การกำหนดรายละเอียดของกระบวนการ และ ระดับที่ 4 การนำไปปฏิบัติ ซึ่งขั้นตอนทั้ง 4 ระดับนี้ควรมีการปรับปรุงพัฒนาและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเมื่อทำการปฏิบัติแล้ว ควรมีการวัดผลการปฏิบัติงานโดยนำผลตรวจวัดที่ได้มาวิเคราะห์ปัญหา หาจุดที่ควรปรับปรุงแล้วทำการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาในการปฏิบัติงานของห่วงโซ่อุปทาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ในจังหวัดนครปฐม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการทำวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการ เชิงคุณภาพ (Qualitative research method) เป็นการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากับผู้ให้ข้อมูลในประเด็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกโดยตรง เพื่อดูปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชนจากต้นน้ำ ถึงปลายน้ำ ตลอดจนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชน โดยกำหนดคำถามต่างๆ ที่ใช้ตามแบบสอบถามหรือการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบที่ยังคลุมเครือไม่ชัดเจนให้ได้สมมุติฐานใหม่ๆ เพื่อใช้ประเมินผลปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวความคิด ดังภาพ 1

ภาพ 1 ภาพกรอบแนวความคิดงานวิจัย โดยพิจารณา จากกระบวนการจัดการแบบ SCOR Model

ผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI.) อยู่ในกลุ่ม 2 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บข้อมูล (Data Collection) โดยการสำรวจภาคสนาม การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบบันทึก (Field Note) แบบบันทึกหรือแบบจดบันทึก ซึ่งช่วยป้องกันการหลงลืม โดยใช้สำหรับบันทึกเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ระหว่างดำเนินการวิจัย

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่กำหนดรูปแบบมาตรฐาน (Unstructured Interview) ไม่มีการกำหนดกฎเกณฑ์กำหนดไว้เพียงกรอบหรือประเด็นที่จะสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model ได้แก่ (1) การวางแผน (2) การจัดซื้อจัดหาและขนส่ง (3) การผลิตและการจัดการคลังสินค้าสำเร็จรูป (4) การขนส่งสินค้าไปยังลูกค้า (5) การรับคืนสินค้า (6) การสนับสนุนดำเนินการ แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบ ส่วนที่ 2 ข้อคำถามใช้แนวทางของ SCOR Model ประกอบด้วยกระบวนการบริหารจัดการ 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การจัดซื้อจัดหาและขนส่ง การผลิตและการจัดการคลังสินค้าสำเร็จรูป การจัดส่งสินค้าไปยังลูกค้า การรับคืนสินค้า จากลูกค้า และการสนับสนุนการดำเนินงาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้โดยใช้วิธีการแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เก็บข้อมูลจากผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับซัพพลายเชนวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในจังหวัดนครปฐม ดังนี้ 1. ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 ราย 2. สมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 6 ราย 3. ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน จำนวน 2 ราย รวมเป็น 10 ราย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดการซัพพลายเชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในจังหวัดนครปฐมโดยใช้กรอบแนวคิดของ SCOR Model ได้แก่ (1) การวางแผน (2) การจัดซื้อจัดหาและขนส่ง (3) การผลิตและการจัดการคลังสินค้าสำเร็จรูป (4) การขนส่งสินค้าไปยังลูกค้า (5) การรับคืนสินค้า (6) การสนับสนุนดำเนินการ พบว่า

ด้านที่ 1 ด้านการวางแผน (Plan) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ได้ทำการวางแผนผลิตโดยดูจากความต้องการของลูกค้ากลุ่มที่รักสุขภาพ เพื่อนำข้อมูลทำการวางแผนปริมาณการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการ เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ คัดเลือกสารบำรุงดิน คัดเลือกปุ๋ยบำรุงข้าวไรซ์เบอร์รี่ ทำการบำรุงดินเตรียมพื้นที่เพาะปลูก นอกจากนี้ยังได้วางแผนการเตรียมแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ แต่ยังไม่มีการวางแผนตามความต้องการของผู้บริโภค ในท้องตลาดอย่างเป็นระบบใช้ความคาดการณ์จากสภาวะแวดล้อม ทำให้สินค้าบางครั้งมากไป หรือน้อยไป

ด้านที่ 2 การจัดซื้อจัดหา (Source) การจัดซื้อจัดหาในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พยายามจะซื้อสินค้าจากแหล่งเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าว ปุ๋ยชีวภาพ บรรจุภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการใช้งาน เช่นสมาชิกในกลุ่มมีการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวในแหล่งเดียวกันเพื่อให้ผลผลิตคุณภาพเหมือนกัน ใช้แหล่งจัดซื้อปุ๋ยชีวภาพจากแหล่งเดียวกัน เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองในด้านราคา บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการบรรจุผลิตภัณฑ์เป็นถุงพลาสติกสกรีนตราสินค้าและประโยชน์ของสินค้า ทางกลุ่มได้ซื้อมาเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มใช้ร่วมกันเพื่อให้ได้บรรจุภัณฑ์ที่เหมือนกัน แต่ยังไม่มีความชัดเจนที่ดูแลการจัดซื้ออย่างเป็นระบบ ทำให้การซื้อแต่ละครั้งไม่มีการวางแผนที่ดี ปริมาณการสั่งซื้อขึ้นอยู่กับความต้องการของเกษตรกรแต่ละราย ทำให้ราคาไม่แน่นอน

ด้านที่ 3 การผลิต (Make) เกษตรกรมีกระบวนการผลิตด้วยระบบเกษตรอินทรีย์ ใช้ปุ๋ยชีวภาพ เมื่อเก็บเกี่ยวได้ข้าวเปลือกแล้ว จะนำไปสีในโรงสีของชุมชน โรงสีชุมชนดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐจัดสร้างให้เพื่อให้สมาชิกในชุมชนได้ใช้ร่วมกัน และเมื่อสีข้าวเรียบร้อยแล้วขั้นตอนต่อไปได้มีการนำผลผลิตบรรจุในถุงพลาสติกสุญญากาศขนาด 1 กิโลกรัม แต่ปริมาณสินค้าที่ผลิต นำไปเก็บในพื้นที่สำหรับการจัดเก็บสินค้า แต่ก็ยังขาดผู้รับผิดชอบหลักในการทำงานในกลุ่มสมาชิก ทำให้ไม่ทราบจำนวนสินค้าที่มีอยู่ในสต็อก หรือสินค้าที่อยู่ระหว่างการผลิต มีผลต่อการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และในขั้นตอนการเพาะปลูกพบว่าในบางพื้นที่ไม่สามารถเพาะปลูกแบบอินทรีย์ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเนื่องจากแปลงนาด้านข้างใช้สารเคมี ทำให้ปริมาณผลผลิตที่ได้ไม่เป็นไปตามการวางแผน ซึ่งผลิตภัณฑ์ข้าวที่จำหน่ายกลุ่มเน้นความใหม่เพราะจะทำให้ลูกค้าได้รับคุณค่าของอาหารอย่างครบถ้วน

ด้านที่ 4 การขนส่งและช่องทางการจัดจำหน่าย (Deliver) ในการจัดส่งสินค้าทำการส่งด้วยรถส่งสินค้าของกลุ่มสมาชิก โดยรวมคำสั่งซื้อจากลูกค้าเพื่อส่งรวมในเส้นทางเดียวจัดส่งเที่ยวเดียวเพื่อลดต้นทุนการขนส่ง นอกจากนี้ถ้าลูกค้าอยู่ไกลและจำนวนการสั่งซื้อไม่มากนักทางกลุ่มจะทำการจัดส่งสินค้าให้ลูกค้าทางไปรษณีย์ไทย หรือใช้บริการบริษัทขนส่ง แต่ก็มีลูกค้าบางรายได้มารับสินค้าเอง

การจัดจำหน่ายเน้นการจำหน่ายให้กลุ่มผู้บริโภคที่รักสุขภาพ มีการจำหน่ายให้กับลูกค้าผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ลูกค้ามาซื้อที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยตรง นำไปจำหน่ายในงานแสดงสินค้า และนำผลิตภัณฑ์ไปฝากขายตามร้านค้าชุมชน

ด้านที่ 5 การรับคืนสินค้า (Return) มีการรับคืนสินค้าในกรณีที่สินค้าเสียหายหรือชำรุดระหว่างการขนส่งหรือก่อนถึงมือผู้บริโภค และการรับคืนจากกรณีที่สินค้านำไปฝากขายแล้วร้านค้าจำหน่ายไม่หมด

ภายใน 1 เดือน ซึ่งทางกลุ่มจะนำกลับมาทำการเปลี่ยนสถานที่จำหน่ายใหม่เพราะถ้าจำหน่ายไม่ได้และทิ้งไว้ที่ร้านนานๆ จะทำให้สินค้าเสื่อมสภาพ นอกจากนี้ยังมีการรับคืนสินค้าที่เหลือจากการนำไปจำหน่ายตามงานแสดงสินค้า

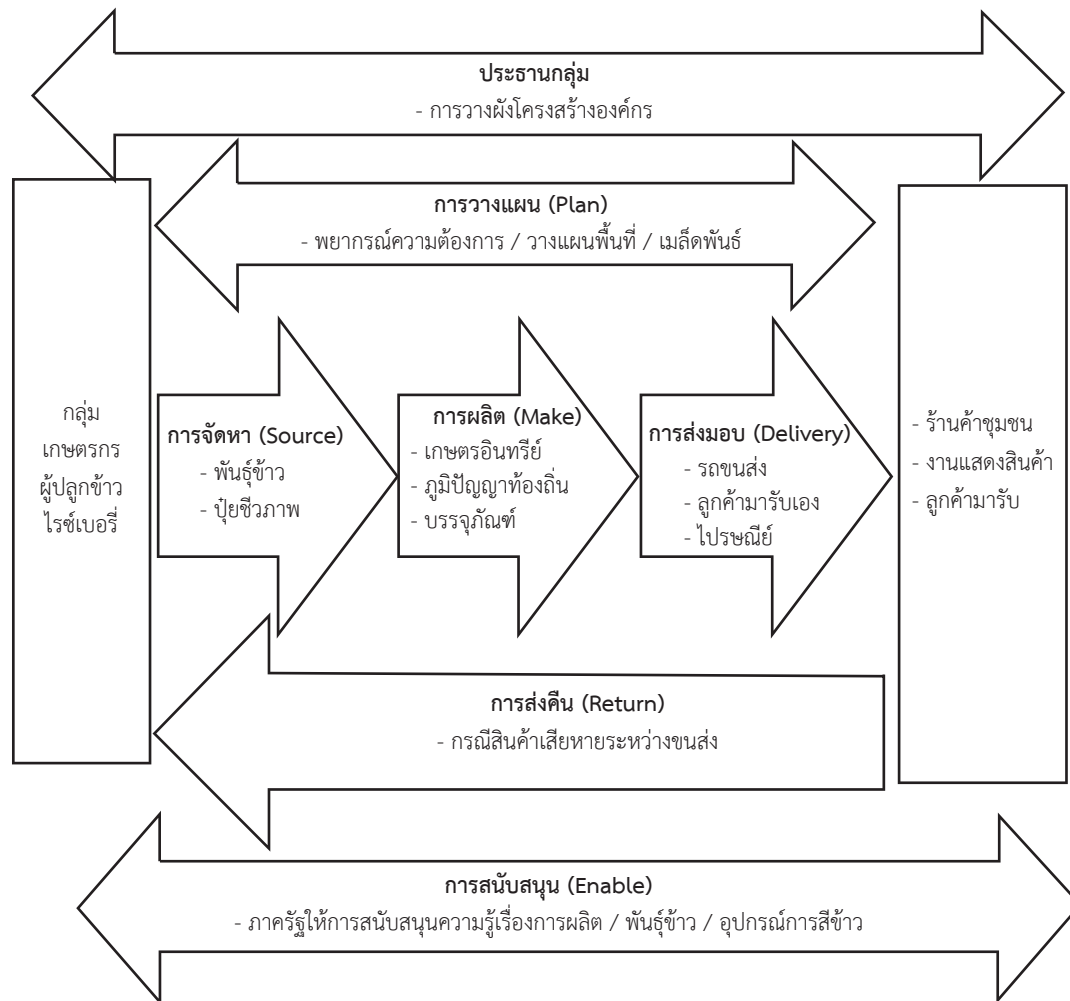
ด้านที่ 6 การสนับสนุนดำเนินการ (Enable) กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กำแพงแสน สนับสนุนในเรื่องความรู้ในเรื่องพันธุ์ข้าว ขั้นตอนการเพาะปลูก สนับสนุนให้อุปกรณ์ในการสีข้าว กรมการค้ากระทรวงพาณิชย์ให้การสนับสนุนโดยการให้นำสินค้าไปจำหน่ายตามงานแสดงสินค้าที่หน่วยงานจัดขึ้น แต่ในการจัดงานแสดงสินค้าที่มีค่าเช่าพื้นที่สูงมีผลให้กลุ่มไม่นำสินค้าไปจำหน่าย รวมถึงกรมชลประทานที่ดูแลเรื่องน้ำให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกร แต่ก็ยังมีบางช่วงฤดูที่น้ำน้อย กรมชลประทานไม่สามารถปล่อยน้ำมาได้ ก็ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถทำนาได้ ทำให้ไม่มีผลผลิตในบางฤดูกาล

จากการศึกษายังพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ยังไม่ได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงาน

ในแต่ละด้านที่จำเป็น เน้นการเข้ามาช่วยเหลือกกันตามความสะดวกของแต่ละบุคคล ทำให้การทำงานภายในกลุ่มไม่เป็นระบบขาดความชัดเจน ส่งผลให้ต้นทุนบางกิจกรรมมีราคาสูง

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในจังหวัดนครปฐม ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ (1) การวางแผน (2) การจัดซื้อจัดหาและขนส่ง (3) การผลิตและการจัดการคลังสินค้าสำเร็จรูป (4) การขนส่งสินค้าไปยังลูกค้า (5) การรับคืนสินค้า (6) การสนับสนุนดำเนินการ ดังภาพ 2

ภาพ 2 SCOR Model ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่

ที่มา : ดัดแปลงจาก Supply Chain Operation Reference Model Version 5.0 Supply Chain Council, 2001

จากภาพ 2 สรุปได้ว่า การจัดการซัพพลายเชนด้วยกรอบแนวคิดตามแบบ SCOR Model ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1. การวางแผน 2. การจัดซื้อจัดหาและขนส่ง 3. การผลิตและการจัดการคลังสินค้าสำเร็จรูป 4. การขนส่งสินค้าไปยังลูกค้า 5. การรับคืนสินค้า 6. การสนับสนุนดำเนินการ มีการไหลอย่างสอดคล้องกันมีผลให้การจัดการซัพพลายเชนตั้งแต่ต้นน้ำ คือ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว กลางน้ำคือ ขั้นตอนการผลิต การเก็บเกี่ยว การแปรรูป การบรรจุภัณฑ์ การเก็บรักษา และปลายน้ำคือการจัดจำหน่ายสินค้าให้ถึงมือ

ผู้บริโภค เป็นระบบ

ในการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model ทั้ง 6 ด้านนี้สอดคล้องกันแล้วยังไม่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ ผู้วิจัยพบว่าองค์ประกอบที่เป็นปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จในการจัดการซัพพลายเชนของการผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ประกอบด้วย 1. หลักการบริหารจัดการ คือควรมีการสร้างผังองค์กรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กำหนดหน้าที่การทำงานให้ชัดเจน เพื่อให้มีความชัดเจนในการทำงาน 2. การวางแผน คือการวางแผน

ผ่านการรับรองคุณภาพจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) อยู่ในกลุ่ม 2 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ความต้องการของลูกค้าอย่างเป็นระบบ 3. การจัดการซัพพลายเชนตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำซึ่งเมื่อการบริหารจัดการซัพพลายเชนจากต้นน้ำถึงปลายน้ำ จะส่งผลให้กำไรเพิ่มขึ้นเพราะต้นทุนการผลิตลดลง 4. การสร้างเครือข่ายคือการรวมกลุ่มของวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่หลายๆ ราย มารวมตัวกันจะส่งผลต่อการลดต้นทุนการผลิต การใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพิ่มช่องทางการตลาด เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย 5. การสร้างการรับรู้คุณประโยชน์ของข้าวไรซ์เบอร์รี่

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในจังหวัดนครปฐมมีกระบวนการทำงานมีการประสานงานของสมาชิกตั้งแต่การวางแผนการเพาะปลูก มีการคัดเลือกพันธุ์ข้าว เลือกแหล่งปลูกสภาพ วิธีการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยวผลผลิตจนได้เป็นข้าวเปลือกแล้วนำมาสีในโรงสีชุมชนเพื่อให้ได้คุณภาพของข้าวตามแบบเกษตรอินทรีย์ แล้วนำมาบรรจุใส่ในบรรจุภัณฑ์นำออกจำหน่าย ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีมาตรฐานผลิตภัณฑ์มีราคาเดียวกัน และยังสร้างช่องทางการจัดจำหน่ายตามเครือข่ายชุมชน เป็นการร่วมมือของสมาชิกในชุมชน ส่งผลให้การทำงานในซัพพลายเชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่สามารถมีสินค้าที่เพียงพอสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ และยังทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตชธรรม สังข์คร (2560) ศึกษาเรื่องห่วงโซ่อุปทานเครื่องแกงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาห่วงโซ่อุปทานเครื่องแกงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด สุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าในกระบวนการผลิต ต้นทุนผลตอบแทน และวิธีการตลาดเครื่องแกงผลการวิจัยพบว่า กลุ่มอาชีพมีการวางแผนเพื่อการทำงานโดยพิจารณาจากความต้องการของผู้

บริโภคเป็นหลัก จากนั้นจึงวางแผนสั่งซื้อวัตถุดิบและเตรียมการผลิต วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเป็นวัตถุดิบที่เลือกซื้อจากชุมชนก่อน หากไม่เพียงพอจึงจะเลือกซื้อจากตลาดค้าส่งในตัวเมือง ด้านต้นทุนการผลิตพบว่าเครื่องแกงส้มมีต้นทุนสูงที่สุด รองลงมาคือเครื่องแกงเขียวหวาน และเครื่องแกงคั่ว ตามลำดับ การกำหนดราคาเครื่องแกง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลือกกำหนดราคาจำหน่ายเท่ากันในทุกชนิดเครื่องแกงโดยจำหน่ายในราคาปลีก 120 บาทต่อกิโลกรัม และจำหน่ายในราคาส่ง 100 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนวิธีการตลาดเครื่องแกงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่าร้อยละ 90 เป็นการจำหน่ายปลีก โดยสมาชิกในกลุ่มจะเป็นผู้นำไปจำหน่ายเองในตลาดชุมชน ได้แก่ ตลาดนัด ตลาดเทศบาล โรงเรียน โรงแรม และงานแสดงสินค้า ส่วนการจำหน่ายส่งจะมีพ่อค้าคนกลางมารับไปจำหน่ายในตลาดนัดให้กับผู้บริโภคต่อไป นอกจากนี้การวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model ทำให้ทราบว่า การจัดการซัพพลายเชนในกลุ่มวิสาหกิจฯ ยังต้องมีการปรับปรุงในกระบวนการทั้ง 6 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนิตย์ จันทนาโรจน์ (2552) ศึกษาเรื่องการประยุกต์แบบจำลองโซ่อุปทานเพื่อการประเมินสมรรถนะของโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกกรีซไคเล กรณีสึกษาโรงงานผลิตเม็ดพลาสติกกรีซไคเล กรณีสึกษานี้ได้ประยุกต์ใช้แบบจำลองอ้างอิงกระบวนการซัพพลายเชนหรือ Supply Chain Operation Reference-Model (SCOR-Model) เพื่อวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการจัดการซัพพลายเชนของกรณีสึกษาโรงงานผลิตเม็ดพลาสติกกรีซไคเล พบว่าในระดับอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกกรีซไคเล กลุ่มผู้ผลิตจะมีสมรรถนะต่ำกว่าผู้จัดการวัตถุดิบและกลุ่มลูกค้า เนื่องจากบริษัทในกลุ่มผู้ผลิตจะรับวัตถุดิบมาจากผู้จัดส่งหลายที่ โดยไม่มีข้อตกลงในเรื่องคุณภาพของวัตถุดิบ นอกจากนี้การจัดการภายในองค์กรของกลุ่มผู้ผลิตยังขาดกระบวนการตรวจสอบคุณภาพ เมื่อ

ทราบปัญหาได้ทำการปรับปรุง ซึ่งหลังจากปรับปรุง โดยเพิ่มการตรวจสอบวัตถุดิบก่อนรับทำให้ปริมาณของเสียในกระบวนการผลิตลดลงร้อยละ 50 ของปริมาณการผลิตรวม

ในการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ทำให้ทราบว่ากระบวนการผลิตมีการวางแผนตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ มีผลต่อกำไรของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งในการนำแนวคิดของ SCOR Model มาใช้ยังทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์ของตนเองได้ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาการผลิตในวิสาหกิจชุมชนต่อไป สอดคล้องกับงานของ ทมณี สุขใส (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์ กรณีศึกษา : บริษัท ABC จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการจัดการด้านการจัดการโลจิสติกส์ ซึ่งพบว่า การตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของบริษัทกรณีศึกษาจำเป็นจะต้องได้รับการร่วมมือกันภายในบริษัท เพื่อชี้ประเด็นปัญหาที่มีอยู่ในการดำเนินงานและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน จึงจะสามารถ นอกจากนี้ยังต้องมีการพัฒนากระบวนการทำงานและลดต้นทุนได้อย่างยั่งยืน

นอกจากปัจจัยด้านการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model แล้วกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานภายในของวิสาหกิจชุมชน โดยการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนในแต่ละด้าน ซึ่งมีความสำคัญแตกต่างกันให้กับสมาชิกอย่างเหมาะสมตามความสามารถเพื่อให้การดำเนินงานมีคุณภาพทำให้กลุ่มเข้มแข็ง สมาชิกในกลุ่มมีรายได้ สร้างความมั่งคั่งยั่งยืนให้สมาชิกภายในกลุ่มได้ สอดคล้องกับงานของ ดุษฎี นาคเรืองและคณะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา ซึ่งพบว่าการ ด้านการ

บริหารการเงิน ด้านการบริหารการตลาด และด้านคุณลักษณะของสมาชิกมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลาตามลำดับ ดังนั้นในการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนไปสู่ผลการดำเนินงานที่ดีควรให้ความสำคัญกับการบริหารการเงินเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ การควบคุมต้นทุนการผลิตให้ลดลง และการบริหารการตลาดควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพ มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ดังนั้นการพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน นอกจากการศึกษาปัจจัยด้านการบริหารจัดการแล้ว การสร้างคุณค่าของผลิตภัณฑ์เป็นสิ่งสำคัญที่ควรพัฒนาควบคู่กันไป เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเพียงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ในจังหวัดนครปฐมเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น จึงควรศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอื่นให้ครอบคลุมในพื้นที่ในจังหวัดนครปฐม และพื้นที่ใกล้เคียงจังหวัดนครปฐม เพื่อศึกษาความเป็นไปของแต่ละกระบวนการเพื่อให้เกิดองค์ความรู้และเกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาข้าวไรซ์เบอร์รี่ในจังหวัดนครปฐมต่อไป

2. การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพเพียงอย่างเดียว ทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงลึกจากการสอบถามทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก แต่ยังขาดในเชิงกว้างหากมีวิจัยเชิงปริมาณเพื่อเก็บข้อมูลในเชิงกว้างควบคู่ไปด้วย จะทำให้ได้ทราบถึงข้อมูลในด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้น ทำให้มีมุมมองกว้างมากยิ่งขึ้น

3. ควรนำผลการวิจัยที่ได้องค์ความรู้ด้านการจัดการซัพพลายเชนตามกรอบแนวคิดของ SCOR Model ไปจัดทำกลุ่มต้นแบบให้เกษตรกรหรือประชาชนที่สนใจได้เข้ามาเรียนรู้ เพื่อนำไปพัฒนาในพื้นที่ของตนเองต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมการข้าว. (2552). **การจัดเขตศักยภาพการผลิตข้าว จังหวัดนครปฐม**. เอกสารกรมวิชาการ กรมการข้าว.
- ดุขุฎี นาคเรือง และคณะ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา. **วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**, 9(17), 69-77
- เดชธรรม สังข์ศรี. (2560). ห่วงโซ่อุปทานเครื่องแกงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. **RMUTT Global Business and Economics Review**, 12(1), 75-88.
- ทมนี สุขใส. (2561). การประเมินศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์ กรณีศึกษา : บริษัท ABC จำกัด. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 10 “ถักทองานวิจัยท้องถิ่น ก้าวไกลสู่สากล”. ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ธนิต ไสรัตน์. (2552). **การจัดการห่วงโซ่อุปทานในยุคโลกาภิวัตน์** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: วี-เซิร์ฟ โลจิสติกส์.
- บุญดิษฐ์ วรินทร์รักษ์ (2550). **รูปแบบการผลิตพืชข้าวหอมมะลิไทยไรซ์เบอร์รี่**. กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร
- พัชรินทร์ สุภาพันธ์ และคณะ. (2561). การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้วยตัวแบบ SCOR ของผักสดที่ผ่านมาตรฐานการรองรับตามการผลิตทางการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในจังหวัดเชียงใหม่. **วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ**, 31(1), 95-118
- วารุณี มลิณทปัญญา. (2553). แนวคิดการวัดสมรรถนะห่วงโซ่อุปทานโดยตัวแบบ SCOR Model. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี**, 4(7), 27-33
- เสาวนิตย์ จันทนโรจน์. (2552). **การประยุกต์แบบจำลองห่วงโซ่อุปทานเพื่อการประเมินสมรรถนะของห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติกกรีไซเคิล: กรณีศึกษา โรงงานผลิตเม็ดพลาสติกกรีไซเคิล**. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สำนักโลจิสติกส์ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่. (2559). **ความสำคัญของการจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน**. ผู้แต่ง